

Costa molt reorientar el debat. La nova llei i l'escola concertada.

La tramitació de la LOMLOE ha tornat a posar sobre la taula el recurrent debat entorn l'educació al nostre país, reflex de la manca de superació de la dicotomia entre les dues concepcions del servei i l'absència d'un pacte educatiu a l'Estat no resolta encara.

Podríem centrar el nucli d'aquest debat en cinc aspectes: la subsidiarietat, orientada al paper de la iniciativa social en l'espai públic i el seu dret a ser finançada; la laïcitat, entorn l'assignatura de religió, el sentit del caràcter propi o les imposicions ideològiques transversals ("proselitisme" dels poders públics); la igualtat i l'equitat, encarrilades al voltant de les quotes i el finançament, l'avaluació externa, l'educació diferenciada i els criteris d'admissió; la llengua, enfocada en els diversos models quan hi ha llengües cooficials i, per últim, l'autonomia i la descentralització, fixades en el repartiment de competències entre l'estat, les comunitats autònomes i els municipis, l'autonomia de les escoles i la participació en els consells escolars.

La tramitació de la llei ha retirat del debat la participació social i la dels agents principalment afectats per la norma educativa. Aquesta intervenció probablement hauria permès posar les llums llargues que podrien haver orientat el discurs cap als aspectes que incideixen realment en el món educatiu. Una crisi econòmica, que situa l'Estat en un dels més negativament afectats per l'esfondrada del PIB i on l'atur ha experimentat un increment més accentuat. La davallada demogràfica, amb una natalitat que en els darrers 15 anys a Catalunya ha decaïgut quasi un 25% i que, segons les projeccions de l'IDESCAT, representarà en la propera dècada un descens de 17.000 alumnes a l'Educació infantil, 78.000 a la Primària i 32.000 a la Secundària Obligatòria. Un abandonament prematur dels ensenyaments, que a Catalunya se situa en el 17% de l'alumnat, 7 punts per sobre de l'objectiu de la Unió Europea 2020. O una despesa pública a l'educació que se situa en un 3,3% del PIB, quasi 3 punts per sota de l'objectiu de la LEC, que l'estableix en un 6% del PIB, però que ha tingut una mitjana en la darrera dècada del 3,8%. La repercussió que aquesta situació econòmica comporta per a les escoles concertades és dramàtica: un mòdul de despeses de funcionament que hauria de quasi triplicar-se, per passar dels actuals imports de 6.216 i 8.500 a EINF/EPRI i a l'ESO, respectivament, als 16.719 i 19.823 de cada etapa; una necessitat objectiva de la incorporació de 1.817 docents a les escoles per equiparar les nostres plantilles a l'estàndard dels centres públics; un finançament per al tractament de la diversitat que per a cobrir la despesa real actual dels centres ja s'hauria d'incrementar en un 481% per passar de la subvenció actual de 18,6 ME als 89,5 ME i encara un 828% per a cobrir l'escenari teòric d'escolarització equilibrada... Xifres tan tremendes com reals...

I resulta que quan els experts més avesats afirmen que la col·laboració pública-privada, ben dissenyada, és beneficiosa per al bé comú o com d'una manera esbiaixada s'identifica "públic" amb "administració pública" sense acceptar que el sector públic no té el monopoli en els processos de creació de valor públic i no és el titular exclusiu en les accions amb finalitat d'interès col·lectiu, perquè el servei pot ser públic, però el sector privat pot ser productor i prestador d'aquest servei...

O quan existeix una consolidada jurisprudència i una ferma doctrina que confirmen i consoliden principis i conceptes tan essencials com els drets a establir un ideari educatiu i a la llibertat de creació de centres docents; la inexistència d'un monopoli estatal docent i, en sentit positiu, l'existència d'un pluralisme educatiu institucionalitzat; el dret a elecció de centre que no permet una adscripció o destinació forçosa dels alumnes a centres determinats, sinó per a una selecció per manca de places; els drets a la igualtat i a l'educació i formació en valors morals i religiosos; la constitucionalitat dels preceptes legals referits a l'educació diferenciada per sexes, a l'ensenyament de la religió i de la participació de pares i alumnes en decisions relatives als itineraris educatius... I tant d'altres que s'han anat reiterant tants i tants cops...

I quan una crisi sense precedents derivada de la pandèmia assola la nostra societat, les nostres famílies, les nostres escoles... Quan se'ns presenten tots aquests elements, resulta que hem de tornar a discutir temes i aspectes que, com el Guadiana, ressurgeixen un i altre cop sense cap previsió de ser resolts.

Molt ens temem que la LOMLOE és una altra oportunitat perduda. Moltes són les raons que ens condueixen a afirmar-ho. N'hem esmentat algunes, totes dins d'un context diàfan: l'esperit de la legislació europea sobre llibertat d'ensenyament, que hauria de quedar recollit també en la nostra nova llei educativa. La LOMLOE hauria de garantir la llibertat d'ensenyament a través dels concerts educatius, possibilitant així l'existència de dues xarxes (pública i concertada) que són complementàries i necessàries en una societat democràtica. Una música ben harmoniosa a la qual no se li ha pogut trobar una lletra més barroera, amb la col·laboració d'alguns partits que varen donar suport a la LEC i ara donen suport a la LOMLOE.

Mentrestant, el Govern espanyol accelera la tramitació exprés de la llei al Senat, mentre que quasi dos milions de persones mostren amb les seves signatures el contundent rebuig a la norma.

El Guadiana acaba abocant a un destí clar i ben previsible. On acabarà desembocant la LOMLOE?